

18. august 2020
19/03403

Dansk Energis branchevejledning om vejledende standardgebyrer for netvirksomheders ydelser

RESUMÉ

Sagen vedrører Dansk Energis anmeldelse af den 1. oktober 2018 om standardiseret vejledning om vejledende standardgebyrer (branchevejledning) for visse ydelser fra el-netvirksomhederne.

Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser, jf. elforsyningslovens § 73 b¹. En standardiseret vejledning vil således – såfremt Forsyningstilsynet tager det anmeldte til efterretning – kunne udgøre grundlaget for netvirksomhedernes selvstændige anmeldelse af priser for ydelser, der omfattes af netvirksomhedernes bevilling. Dansk Energis anmeldelse af den 1. oktober 2018 om en branchevejledning for standardgebyrer og reviderede standardgebyrer vil derfor kunne danne grundlag for netvirksomhedernes kommende anmeldelser af netvirksomhedernes gebyrer.

Forsyningstilsynet fører i medfør af elforsyningslovens § 73 b tilsyn med sådanne branchevejledninger for at sikre, at en korrekt anvendelse af vejledningerne vil føre til tariffer og betingelser mv, herunder gebyrer, for netvirksomhederne, der er i overensstemmelse med elforsyningslovens regler om prisfastsættelse for netvirksomhedernes ydelser. Standardgebyrerne dækker netvirksomhedernes ydelser, hvor Dansk Energi vurderer, at omkostningerne ved ydelsen bør henføres til en enkelt kunde, frem for at lade omkostningerne indgå ved betaling over tarifferne, og derved henføres til samtlige kunder. Ydelserne angår tilslutninger, nedtagning og genopsætning af måler, målerundersøgelse, rykkere, afbrydelse og genåbning og lignende.

Den anmeldte branchevejledning indebærer dels en ændring af gebyrsatserne for eksisterende vejledende standardgebyrer (overvejende forhøjelse af satserne) dels indførelse af fem nye vejledende standardgebyrer.

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

¹Bekendtgørelse af lov om elforsyning nr. 119 af 6. februar 2020

Gebysatserne for eksisterende standardgebyrer ændres som følge af resultaterne af en omkostningsundersøgelse, som er gennemført af Dansk Energi i 2018.

Omkostningsundersøgelsen fra 2018 er udarbejdet på baggrund af Forsyningstilsynets tilkendegivelse af den 18. maj 2016. Forsyningstilsynet tilkendegav dengang, at det var nødvendigt med en ny omkostningsundersøgelse med henblik på et bedre datagrundlag, hvor omkostningsundersøgelsen var mere repræsentativ, og hvor der blev taget højde for de ændringer af omkostningerne, som engrosmodellen måtte vise sig at medføre.

Forsyningstilsynet vurderer, at den nye omkostningsundersøgelse kan anses for det bedste skøn på nuværende tidspunkt for størrelsen af omkostningerne til de vejledende standardgebyrer. Forsyningstilsynet tager derfor branchevejledningen til efterretning i medfør af elforsyningslovens § 73 b.

Forsyningstilsynet finder dog, at omkostningsundersøgelsen er behæftet med en vis usikkerhed med hensyn til en ensartet opgørelse af netvirksomhedernes omkostninger til de enkelte ydelser, som ligger til grund for den gennemsnitsbetragtning, som standardgebyrerne er udtryk for. Der er eksempler på, at netvirksomheder har indrapporteret væsentlige forskellige omkostningsniveauer for samme slags ydelse. Der er fortsat et stort omkostningsspænd i datagrundlaget ved nogle af de anmeldte standardgebyrer, hvilket nødvendigvis ikke er samstemmende med forudsætningen om, at standardgebyrer generelt skal bero på et omkostningsgrundlag, hvor der er tale om ensartede ydelser og omkostninger.

På den baggrund vurderer Forsyningstilsynet at branchevejledningen kun bør tages til efterretning i en tidsbegrænset periode frem til 31. december 2022 med henblik på at Dansk Energi får mulighed for at tilvejebringe et mere ensartet omkostningsgrundlag til brug for omkostningsundersøgelsen. Endvidere agter Forsyningstilsynet i denne periode at foretage en analyse af selve metoden for fastsættelse af vejledende standardgebyrer.

TILKENDEGIVELSE

Forsyningstilsynet tager den af Dansk Energi den 1. oktober 2018 anmeldte standardiserede vejledning (branchevejledning) om vejledende standardgebyrer for visse ydelser efter elforsyningsloven fra netvirksomhederne til efterretning, jf. elforsyningslovens § 73 b, dog kun for en periode frem til den 31. december 2022.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets tilkendegivelse fremgår nedenfor.

Forsyningstilsynet oplyser vejledende, at Dansk Energis branchevejledning ikke erstatter, at de enkelte netvirksomheder skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder gebyrer, til godkendelse hos

Forsyningstilsynet, jf. § 1, stk. 2, i metodebekendtgørelsen². Netvirksomhederne kan enten anmelde egne, individuelle metoder, eller de kan basere sig på Dansk Energis branchevejledninger. I begge tilfælde skal metoderne anmeldes til Forsyningstilsynet til godkendelse af hver enkelt netvirksomhed, jf. § 1, stk. 2 og § 4 i metodebekendtgørelsen. Hvis netvirksomhedens metoder afviger fra branchevejledningerne, skal virksomhederne tillige i deres anmeldelse specifikt redegøre for disse afvigelser, jf. § 4 i metodebekendtgørelsen.

De efterfølgende metodegodkendelser til de enkelte netvirksomheder, som måtte anmelde i overensstemmelse med Dansk Energis branchevejledning, vil herefter blive meddelt på det vilkår, at godkendelsen er tidsbegrænset med udløb den 31. december 2022.

² Bekendtgørelse nr. 1085 af den 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v.

SAGSFREMSTILLING

Dansk Energi har den 1. oktober 2018 i medfør af elforsyningslovens § 73 b anmeldt en branchevejledning om standardgebyrer for visse af netvirksomhedernes ydelser. Endvidere har Dansk Energi den 27. februar 2020 genanmeldt gebyret "Måleudskiftning på kundens foranledning". Anmeldelsen sker på baggrund af Forsyningstilsynets tilkendegivelse af den 18. maj 2016 (sagsnr. 15/12165), hvori det af Forsyningstilsynet blev tilkendegivet, at en ny omkostningsundersøgelse var nødvendig for et mere repræsentativt datagrundlag. Endvidere skulle den nye omkostningsundersøgelse også tage højde for de ændringer af omkostningerne, som engrosmodellen måtte vise sig at medføre.

Omkostningsundersøgelsen udarbejdet til brug for nærværende anmeldelse af Dansk Energis branchevejledning om vejledende standardgebyrer for netvirksomheders ydelser er baseret på stikprøver vedrørende størrelsen på forskellige omkostninger fra 12 netvirksomheder. De 12 netvirksomheder er af forskellig størrelse, der tilsammen forsyner ca. 86 procent af alle kunder i Danmark. Omkostningsundersøgelsen er gennemført af Dansk Energi i 2018.

Indtægter fra standardgebyrer påvirker ikke netvirksomhedernes samlede økonomi, da gebyrindtægterne skal afholdes inden for netvirksomhedernes indtægtsramme.

Med hensyn til ændringerne i standardgebyrsatserne har Dansk Energi oplyst, at man med omkostningsundersøgelsen har søgt at finde det aktuelle niveau for standardgebyrerne ud fra faktorer såsom omkostninger til løn, kørsel og materialer mv. Undersøgelsen belyser ifølge Dansk Energi de gennemsnitlige, rimelige omkostninger ved de aktiviteter, som det enkelte standardgebyr vedrører. Derved sikres omkostningsægtighed ifølge Dansk Energi for de anmeldte standardgebyrer.

Standardgebyrsatserne for eksisterende gebyrer ændres som følge af resultaterne af denne omkostningsundersøgelse. Standardgebyrsatserne er senest ændret i 2016, dog for visse gebyrer senest i 2005. Der er med anmeldelsen generelt tale om en stigning i gebyrsatserne.

Der indføres endvidere fem nye vejledende standardgebyrer. Baggrunden er, at fem eller flere netvirksomheder, der er repræsenteret i Dansk Energis Netudvalg, har indikeret, at de hver især ønsker at anvende disse gebyrer under engrosmodellen. Dansk Energi har derfor vurderet, at det er hensigtsmæssigt, at der for disse ydelser fastsættes vejledende standardgebyrer, der er ens på tværs af netområder. De fem nye anmeldte standardgebyrer er følgende:

- Forgæves kørsel (opkrævet hos kunden)
- Serviceteknikerkørsel ved fogedsager
- Kontrolbesøg pga. selvbestaltet afbrydelse eller nedlæggelse
- Måleudskiftning på kundens foranledning
- Forgæves kørsel (opkrævet ved elinstallatør)

Dansk Energis standardgebyrer er delt op i tre kategorier afhængigt af, hvordan det enkelte gebyr faktureres. Opdelingen er som følgende:

- Net til kunde
- Til elhandler via Datahub
- Direkte til elhandler

De anmeldte standardgebyrer fremgår nedenfor af tabel 1

Udkast

BAGGRUNDEN FOR ANVENDELSEN AF STANDARDGEBYRER

Gebyr (kr)	Nuværende standardgebyr	Anmeldt standardgebyr
Netselskab til kunde		
Betalingsaftale	105	260
Genafbrydelse ved ulovlig gentilslutning	720	1240
Midlertidig tilslutning, forsyningen sætter op, 1 målere	1135	1240
Midlertidig tilslutning, forsyningen sætter op, 2 målere	1400	1440
Midlertidig tilslutning, installatør sætter op	435	660
Nedlæggelse af målerinstallation, forsyning eller installatør nedtager	760	770
Nedtagning af måler	740	950
Oprettelse af mikro VE-anlæg	1910	2250
Oprettelse af mikro VE-anlæg ekskl. målerinstallation	1385	1490
Rykker til kunde ved for sen betaling	Fastsat ved lov	Fastsat ved lov
Udbringning af måler	240	250
Forgæves kørsel (kunde)	Nyt Gebyr	720
Netselskab til elhandler via datahub		
Aflæsningsbesøg	550	500
Besøg med henblik på afbrydelse (lukkebesøg)	670	870
Fjernbetjent afbrydelse	105	140
Fjernbetjent genåbning	105	140
Fjernbetjent genåbning uden for normal arbejdstid	260	330
Fogedforretning, udkørende	Efter regning	Efter regning
Opstart af fogedforretning	790	680
Serviceteknikerkørsel ved fogedsager	Nyt gebyr	1010
Genopsætning af nedtaget måler	790	960
Genåbning	625	650
Genåbning uden for normal arbejdstid	1445	1270
Kontrolmåling ved opsætning af ekstra måler	1420	1490
Målerundersøgelse på stedet	785	1070
Nedtagning af måler	700	960
Rykker for manglende selvaflæsning	75	90
Skønnet aflæsning	65	120
Forgæves kørsel	560	720
Kontrolbesøg	Nyt gebyr	830
Målerudskiftning på kundens foranledning	Nyt gebyr	1250
Netselskab til elhandler		
For sen betaling fra elhandler	Fastsat ved lov	Fastsat ved lov
Rykker til elhandler ved for sen betaling	Fastsat ved lov	Fastsat ved lov
Netselskab til elinstallatør		
Forgæves kørsel (elinstallatør)	Nyt gebyr	720

Foranlediget af en afgørelse truffet af Energiklagenævnet i 2004 valgte Sekretariatet for Energitilsynet i 2004 at nedsætte en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra el-, gas- og varmebranchen med henblik på, at der blev fastsat vejledende standardgebyrer gældende fælles for alle tre sektorer. Arbejdsgruppen udarbejdede vejledende satser til standardisering af en række af de mest anvendte gebyrer på energiområdet. Satserne er beregnet på grundlag af de gennemsnitlige rimelige omkostninger, der er forbundet med den pågældende foranstaltning (rykkergebyrer, fogedforretning, lukning mv.).

Den 26. september 2005 tog Energitilsynet de standardgebyrer til efterretning, som arbejdsgruppen havde foreslået. Energitilsynet anførte blandt andet følgende:

"[...] De fastsatte gebyrer er - for at fremme gennemsigtigheden for forbrugeren -gældende for alle tre forsyningsområder, således at forbrugeren vil opleve ensartede gebyrer uanset om der er tale om el-, gas eller varmforsyning.

De vejledende gebyrer vil medføre administrative lettelser for selskaberne, ligesom de vil medføre en forenkling i forbindelse med forbrugervejledningen. Brancherepræsentanterne har tilsluttet sig de anførte gebyrsatser.

Det indstilles, at Energitilsynet tager de standardgebyrer til efterretning som arbejdsgruppen har tilsluttet sig, jf. elforsyningslovens § 73 b, § 76 og § 77, varmforsyningslovens § 21 og § 22 a samt naturgasforsyningslovens § 40 og § 41. at Energitilsynet som udgangspunkt ikke vil betragte et gebyr som urimeligt i henhold elforsyningslovens § 77, stk. 1, varmforsyningslovens § 21, stk. 4 og naturgasforsyningslovens § 41, stk. 1, hvis selskabet opkræver gebyret i overensstemmelse med standardgebyrerne. Der vil dog altid kunne foretages en konkret vurdering. Selskaberne kan i stedet vælge at opkræve de faktiske omkostninger ved den pågældende foranstaltning, men selskabet skal kunne godtgøre de omstændigheder forbundet med den pågældende foranstaltning, der har bevirket højere omkostninger end standardgebyrerne. Kravene til dokumentation vil afhænge af de konkrete omstændigheder. at selskaberne, ved anmeldelse af betingelser og priser, herunder tariffer og gebyrer i henhold til elforsyningslovens § 76, varmforsyningslovens § 21 og naturgasforsyningslovens § 40, skal oplyse, hvorvidt de anvender de vejledende gebyrsatser eller opkræver de faktiske omkostninger. at disse gebyrer vil være gældende for resten af 2005 samt hele 2006. Herefter vil gebyrsatserne kunne tages op til revurdering efter forhandling med brancherne. [...]"

Standardgebyrsatserne var herefter gældende i perioden fra 2005 til 2012 og var fælles for el-, gas- og varmesektorerne, idet Energitilsynet løbende forlængede efterretningen.

Baggrunden for ens standardgebyrer for de tre sektorer var, at gebyrerne i vidt omfang har skullet dække tilsvarende omkostninger for virksomhederne i de tre forsyningssektorer. Da gebyrer skal være omkostningsmæssigt begrundet, og gebyrsatserne ikke må overstige de gennemsnitlige rimelige omkostninger ved de aktiviteter gebyret vedrører, blev det vurderet, at dette talte for at benytte fælles gebyrsatser på de tre områder, medmindre andet kan begrundes ved konkrete omkostningsundersøgelser.

Dansk Energi foreslog i 2011, at gebyrsatserne for elsektoren blev forhøjet. Det daværende Sekretariat for Energitilsynet tog den 20. december 2011 Dansk Energis regulering af standardgebyrsatserne for elsektoren gældende fra 2012 til efterretning. Gebyrsatserne var baseret på en undersøgelse blandt medlemmerne af Dansk Energis Netudvalg. Dansk Energi fik desuden tilføjet seks nye gebyrtyper på baggrund af konkrete omkostningsestimater. Reguleringen af gebyrsatserne på elområdet for 2012 blev taget til efterretning med forbehold for en forventet undersøgelse af gebyrer på el-området i løbet af 2012.

I 2013 foreslog både Dansk Fjernvarme, HMN, Naturgas Fyn og Dansk Energi ligeledes, at der skete en opregulering af gebyrsatserne.

Energitilsynet vurderede dog, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag til at vurdere om en ny regulering af standardgebyrsatserne på de tre energiområder afspejlede udviklingen i de faktiske omkostninger ved udstedelsen af gebyrerne.

Energitilsynet tilkendegav herom den 8. marts 2012:

"At Energitilsynet ikke på det foreliggende grundlag kan vurdere om de foreslåede gebyrsatser for el-, gas- og varmesektorerne afspejler de gennemsnitlige rimelige omkostninger ved de aktiviteter gebyrerne vedrører.

At et omkostningsstudie på el- gas og varmeområdet af omkostningerne ved de aktiviteter gebyrerne vedrører, må gennemføres, før Energitilsynet kan vurdere, hvad der vil være rimelige standardgebyrsatser. Sekretariatet for Energitilsynet vil indgå i en dialog med Dansk Fjernvarme, Dansk Energi, Dong Energy distribution, Naturgas Fyn og HMN Naturgas om gennemførelsen af en omkostningsundersøgelse."

Sekretariatet for Energitilsynet igangsatte herefter et arbejde med deltagelse af repræsentanter fra Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og naturgasselskaberne med henblik på at gennemføre en omkostningsundersøgelse, der kunne danne grundlag for nye, opdaterede standardgebyrer.

Der blev i perioden 2012 – 2015 afholdt en række møder med deltagelse af Sekretariatet for Energitilsynet og repræsentanter for de tre sektorer til drøftelse og gennemførelse af en omkostningsundersøgelse.

Den 4. februar 2014 meddelte Dansk Fjernvarme dog, at man stillede sagen i bero og fremover fortsat ville anvende standardgebyrerne, der blev taget til efterretning i 2005.

De tre naturgasdistributionsvirksomheder meddelte sekretariatet den 6. marts 2014, at de ikke ønskede at stille sagen i bero.

Arbejdet med omkostningsundersøgelse blev herefter foretaget af Dansk Energi alene og alene til brug for anvendelsen af standardgebyrer for elsektoren. Baggrunden var, at Dansk Energi fandt det nødvendigt at anmelde opdaterede standardgebyrer for elsektoren i forbindelse med engrosmodellens ikrafttræden.

HØRING

Et udkast til nærværende tilkendegivelse er den 23. juni 2020 sendt i høring hos Dansk Energi samt udvalgte interessenter med frist svar for høringssvar senest den 7. juni 2020. Derudover har udkastet også været i offentlig høring på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Høringsfristen blev dog umiddelbart før den 7. juli 2020 midlertidig suspenderet. Årsagen var at de Frie Energiselskaber havde rettet henvendelse til Forsyningstilsynet med ønske om at høringmaterialet blev suppleret med nogle bilag, som der var henvist til i udkastet til tilkendegivelsen.

Forsyningstilsynet har nu vurderet i hvilket omfang det er muligt at imødekomme De Frie Energiselskabers ønske om at få udvidet høringsmaterialet. Forsyningstilsynet har besluttet at supplere høringsmaterialet med bilag 1 fra Dansk Energis anmeldelse delvist samt bilag 2 fra Dansk Energis anmeldelse. Forsyningstilsynet har desuden foretaget en opdatering til udkast til tilkendegivelse. Den opdaterede tekst er fremhævet med gult i den nye version.

Høringsfristen er herefter blev forlænget til og med den 21. august 2020.

RETSGRUNDLAG

I det følgende gennemgås de bestemmelser i love og bekendtgørelser, der har betydning og relevans ved bedømmelsen af de anmeldte vejledende standardgebyrer.

Elforsyningsloven³:

Netvirksomhedernes priser skal fastsættes efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og at Energibranchens organisationer kan lave standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, der er sålydende:

§ 73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningssikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

Netvirksomhederne skal udarbejde metoder til fastsættelse af deres priser. Disse metoder skal netvirksomhederne anmelde til Forsyningstilsynet, der skal godkende metoderne, inden metoderne kan anvendes. Dette fremgår af elforsyningsloven § 73 a, stk. 1, jf. § 76, stk. 1, nr. 1, der er sålydende:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet. § 76. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal til Forsyningstilsynet anmelde 1) de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for adgang til transmissions- og distributionsnet, herunder tariffer, jf. § 73 a.

Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger. En standardiseret vejledning er Dansk Energis anbefaling til retningslinjer på et givent område. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger, jf. § 73 b, stk. 1, der er sålydende:

§ 73 b. Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet.

Der fremgår følgende af bemærkninger til elforsyningslovens § 73 b:

³ Bekendtgørelse af lov om elforsyning nr. 119 af 6. februar 2020

Der foreslås indsat en ny § 73 b i elforsyningsloven, således at det præciseres, at Energitilsynet har hjemmel til at føre tilsyn med energibrancheorganisationernes standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer, almindelige leveringsbetingelser samt tekniske betingelser mv. Der vil eksempelvis kunne være tale om godkendelse af standardinvesteringsbidrag, der skal dække en del af netvirksomhedernes og transmissionsselskabernes engangsomkostninger til investeringer, herunder investeringer i ledningsnet. Den foreslåede bestemmelse gør det også klart, at bl.a. bestemmelserne i konkurrencelovens § 6 (konkurrencebegrænsende aftaler) og § 11 (misbrug af dominerende stilling) ikke finder anvendelse, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 2, på standardiserede vejledninger udarbejdet af energibranchens organisationer. Det er ikke hensigten, at Energitilsynets tilsyn med brancheorganisationernes standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer, betingelser m.v. skal træde i stedet for den enkelte virksomheds anmeldelse til Energitilsynet af priser, tariffer og betingelser for ydelser efter lovens § 76, stk. 1, nr. 1, som bliver nr. 2, eller den enkelte virksomheds anmeldelse af metoder til fastsættelse heraf efter den nye § 76, stk. 1, nr. 1. Med den nye § 73 b præciseres det blot, at Energitilsynet også har mulighed for at føre tilsyn med standardiserede vejledninger, som er udarbejdet af brancheorganisationer, og som den enkelte virksomhed måtte vælge at anvende som udgangspunkt for tariffastsættelsen eller for fastsættelsen af metoder for tariffastsættelsen. Efter forslaget er det Energitilsynet, som skal forestå den nærmere udmøntning af reglerne om tilsyn.

Metodebekendtgørelsen⁴:

Hertil kommer metodebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v.), som ligeledes fastlægger krav om, at selskaberne skal anmelde deres metoder til Forsyningstilsynet (tidligere Energitilsynet), samt endvidere at netvirksomhederne kan basere sine metoderne på standardiserede metoder, der er fastlagt i branchevejledninger. Bestemmelserne herom i bekendtgørelsens § 1, stk. 1, 2 og 4 samt § 4 er sålydende:

§ 1. Netvirksomheder, regionale transmissionsvirksomheder og Energinet.dk skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer, til Energitilsynets godkendelse. Stk. 2. Energitilsynets godkendelse af metoderne er en forudsætning for virksomhedernes anvendelse af betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer.

[...]

Stk. 4. Virksomhederne skal søge godkendelse af efterfølgende ændringer i metoderne, herunder ændringer som følge af pålagte myndighedskrav.

[...]

§ 4. Netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder kan i deres anmeldelse basere sig på standardiserede metoder, der er entydigt fastlagt i branchevejledninger og lignende, idet virksomhederne i deres anmeldelse af metoden efter § 1 specifikt redegør for afvigelser fra standarden.

Administrativ praksis

En række af Energitilsynets afgørelser om opkrævninger af gebyrer har været påklaget til Energiklagenævnet. Alle afgørelserne blev stadfæstet af nævnet. Der henvises blandt andet til Energiklagenævnets afgørelse af 19. juni 2001 (j.nr. 97-2301-0014) og Energiklagenævnets afgørelse af 23. september 2004 (j.nr. 21191). Energiklagenævnet udtalte i disse sager, at gebyrer ikke må overstige de gennemsnitlige rimelige omkostninger ved den pågældende foranstaltning, f.eks. udsendelse af flytteafregning. Endvidere har Energiklagenævnet udtalt, at opkrævning af gebyrer ikke er betinget af, at de i de enkelte

⁴ Bekendtgørelse nr. 1085 af den 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v.

tilfælde svarer til omkostningerne ved den pågældende foranstaltning hos den pågældende forsyningsvirksomhed, men de må ikke overstige den gennemsnitlige rimelige omkostning.

Energiklagenævnet har således tiltrådt Energitilsynets praksis, hvorefter de af forsyningsvirksomhederne i medfør af elforsyningsloven eller varmforsyningsloven opkrævede gebyrer ikke må overstige de gennemsnitlige, rimelige omkostninger ved den pågældende foranstaltning.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR TILKENDEGIVELSE

Begrundelsen for Forsyningstilsynets tilkendegivelse fremgår nedenfor.

Branchevejledningen og Forsyningstilsynets tilsyn hermed

Dansk Energis anmeldte vejledende standardgebyrer, jf. Tabel 2 nedenfor, er udarbejdet i henhold til elforsyningslovens § 73 b, hvorefter energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger (branchevejledninger) om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v., herunder standardgebyrer, for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger.

Gebyr	Nuværende standardgebyr (kr)	Anmeldt standardgebyr (kr)
Netselskab til kunde		
Betalingsaftale	105	260
Genafbrydelse ved ulovlig gentilslutning	720	1240
Midlertidig tilslutning, forsyningen sætter op, 1 målere	1135	1240
Midlertidig tilslutning, forsyningen sætter op, 2 målere	1400	1440
Midlertidig tilslutning, installatør sætter op	435	660
Nedlæggelse af målerinstallation, forsyning eller installatør nedtager	760	770
Nedtagning af måler	740	950
Oprettelse af mikro VE-anlæg	1910	2250
Oprettelse af mikro VE-anlæg ekskl. målerinstallation	1385	1490
Udbringning af måler	240	250
Forgæves kørsel (kunde)	Nyt Gebyr	720
Netselskab til elhandler via datahub		
Aflæsningsbesøg	550	500
Besøg med henblik på afbrydelse (lukkebesøg)	670	870
Fjernbetjent afbrydelse	105	140
Fjernbetjent genåbning	105	140
Fjernbetjent genåbning uden for normal arbejdstid	260	330
Fogedforretning, udkørende	Efter regning	Efter regning
Opstart af fogedforretning	790	680
Serviceteknikerkørsel ved fogedsager	Nyt gebyr	1010
Genopsætning af nedtaget måler	790	960
Genåbning	625	650
Genåbning uden for normal arbejdstid	1445	1270
Kontrolmåling ved opsætning af ekstra måler	1420	1490
Målerundersøgelse på stedet	785	1070
Nedtagning af måler	700	960
Rykker for manglende selvaflæsning	75	90
Skønnet aflæsning	65	120
Forgæves kørsel	560	720
Kontrolbesøg	Nyt gebyr	830
Målerudskiftning på kundens foranledning	Nyt gebyr	1250
Netselskab til elinstallatør		
Forgæves kørsel (elinstallatør)	Nyt gebyr	720

Forsyningstilsynet har valgt at fjerne lovfastsatte gebyrer fra Tabel 2 i forhold til Tabel 1 under sagsfremstillingen, da disse lovfastsatte gebyrer er fastsat i medfør af anden lovgivning end elforsyningsloven og regler udstedt i medfør heraf og således ikke er omfattet af Forsyningstilsynets tilsyn med standardiserede branchevejledninger, jf. elforsyningslovens § 73 b. De lovfastsatte gebyrer er således ikke udtryk for gennemsnitsomkostninger for bevillingspligtige ydelser efter elforsyningsloven eller regler udstedt i medfør heraf leveret af netvirksomhederne.

En branchevejledning er Dansk Energis anbefaling til retningslinjer på et givet område.

De enkelte netvirksomheder skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, til godkendelse hos Forsyningstilsynet, jf. metodebekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Netvirksomhederne kan enten anmelde egne, individuelle metoder, eller de kan basere sig på Dansk Energis branchevejledninger. I begge tilfælde skal metoderne anmeldes til Forsyningstilsynet til godkendelse og offentliggørelse af hver enkelt netvirksomhed, jf. elforsyningslovens § 73 a, og § 1, stk. 2, og § 4 i metodebekendtgørelsen. Hvis netvirksomhedens metoder afviger fra branchevejledningerne, skal virksomhederne tillige i deres anmeldelse specifikt redegøre for disse afvigelser, jf. § 4 i metodebekendtgørelsen.

Herefter godkender Forsyningstilsynet i praksis netvirksomhedernes metode for fastsættelse af gebyrer, som netvirksomhederne har anmeldt uden afvigelser fra Dansk Energis branchevejledning om vejledende standardgebyrer for netvirksomhedernes ydelser. Såfremt en netvirksomhed anmelder gebyrer med afvigelser, vurderer Forsyningstilsynet konkret om de afvigende gebyrer er i overensstemmelse med elforsyningsloven og praksis.

Forsyningstilsynet kan til enhver tid – enten i forbindelse med en konkret klagesag eller af egen drift – tage anvendelsen og indholdet af en branchevejledning op til vurdering.

Forsyningstilsynet vurderer i denne sag om de anbefalede gebyrer i den anmeldte branchevejledning er fastsat efter en metode, der opfylder lovens krav om rimelighed, objektivitet og ikkediskriminering, således at der ikke kan ske krydssubsidiering til fordel for bestemte køberkategorier, jf. § 69 stk. 1, jf. § 73, stk. 1.

Dansk Energis omkostningsundersøgelse

Dansk Energi har i 2018 gennemført en analyse af netselskabers omkostninger til de ydelser, som dækkes af standardgebyrer. Omkostningsundersøgelsen er baseret på oplysninger fra netvirksomhederne, hvor der er indhentet oplysninger vedrørende omkostninger for visse ydelser fra netvirksomheder, som er repræsenteret i Dansk Energis Netudvalget, og som tilsammen har måleansvar for ca. 86 procent af alle kunder i Danmark.

Omkostningsundersøgelsen, som Dansk Energi havde vedlagt som bilag til sin anmeldte branchevejledning, indeholder en beskrivelse af den metode, der anvendes ved fastsættelsen af det enkelte vejledende standardgebyr. Dansk Energis anmeldelse af

den 1. oktober 2018 samt efterfølgende genanmeldelse af revideret gebyr "Måleudskiftning på kundens foranledning" er vedlagt som henholdsvis **bilag 1** samt **bilag 2**, hvortil der henvises.

Det er Dansk Energis opfattelse, at omkostningsundersøgelsen er repræsentativ, idet de virksomheder, der har deltaget i undersøgelsen, repræsenterer 86 pct. af de danske kunder.

Dansk Energi har anvendt samme metode for vejledende standardgebyrer, som de metoder, der har indgået i tidligere branchevejledninger, der har været anmeldt til det daværende Energitilsyn. Dansk Energi har således bedt netvirksomhederne identificere følgende fire omkostningstyper for hver gebyrtype:

- Personaleomkostninger (herunder administrativt og teknisk personale)
- Materialeomkostninger
- Kørselsomkostninger
- Øvrige omkostninger

Forsyningstilsynet har gennemgået omkostningsundersøgelsen og det bagvedliggende datagrundlag fra Dansk Energi.

Forsyningstilsynet har på den baggrund stillet uddybende spørgsmål til Dansk Energi, som Dansk Energi har besvaret. Forsyningstilsynet har endvidere anmodet Dansk Energi om at redegøre nærmere for datagrundlaget. Baggrunden herfor er, at Forsyningstilsynet ved gennemgangen af datagrundlaget konstaterede, at der var tilfælde, hvor netvirksomhederne havde indrapporteret væsentligt forskellige omkostninger for den samme ydelse, der dannede grundlag for gennemsnitsberegningen for det pågældende gebyr.

Forsyningstilsynet ønskede på den baggrund at Dansk Energi belyste nærmere om grundlaget for den enkelte netvirksomheds opgørelse af sine omkostninger for den enkelte ydelse, herunder hvad der var gjort for at sikre en ensartet opgørelsesmetode.

Dansk Energi har herefter redegjort nærmere for de forskelligheder i omkostningsopgørelserne, som visse netvirksomheder har oplyst. Dansk Energi har blandt andet oplyst, at de forskellige opgørelser kan skyldes forskelligt tidsforbrug i de enkelte netvirksomheder for ydelsen blandt andet som følge af forskel i henholdsvis manuel og automatisk håndtering af visse opgaver.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at omkostningsundersøgelsen kan anses for det bedste skøn på nuværende tidspunkt for størrelsen af omkostningerne, som indgår i den gennemsnitsberegning i metoden, der anvendes til de vejledende standardgebyrer.

Indførelse af nye vejledende standardgebyrer

Dansk Energi har i den anmeldte branchevejledning indført fem nye vejledende standardgebyrer. Baggrunden er, at fem eller flere netvirksomheder, der er repræsenteret i Dansk Energis Netudvalg, har indikeret, at de hver især ønsker at anvende disse gebyrer under engrosmodellen. Dansk Energi har derfor vurderet, at det er hensigtsmæssigt,

at der for disse ydelser fastsættes vejledende standardgebyrer, der er ens på tværs af netområder. De fem nye anmeldte standardgebyrer er følgende:

- Forgæves kørsel (opkrævet hos kunden)
- Serviceteknikerkørsel ved fogedsager
- Kontrolbesøg pga. selvbestaltet afbrydelse eller nedlæggelse
- Målerudskiftning på kundens foranledning
- Forgæves kørsel (opkrævet ved elinstallatør)

Betaling i form af gebyrer bør generelt efter Forsyningstilsynets opfattelse kun anvendes ved specificerede ydelser, der optræder hyppigt, og hvor alternativet vil være en udstedelse af en faktura. Formålet med standardiserede gebyrsatser er herved at lette den administrative byrde, som der kan opstå i de tilfælde, hvor den samme ydelse optræder mange gange og hyppigt. Det forudsættes hertil, at de gebyrfastsatte ydelser er ensrettet og afgrænset.

Standardgebyrerne skal svare til de gennemsnitlige og rimelige omkostningerne for på den måde at sikre, at gebyrerne ikke indeholder et pønalt element. Herved er opkrævningen af gebyrer således ikke betinget af, at de i det enkelte tilfælde skal svare til de faktiske omkostninger ved den pågældende foranstaltning.

Forsyningstilsynet har anmodet Dansk Energi om at redegøre nærmere om baggrunden for oprettelsen af de fem nye standardgebyrer.

Dansk Energi har herefter redegjort for, at der for de fem nye standardgebyrer alle er tale om situationer, som sker relativt ofte, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt at fakturere efter regning, da dette ville øge det administrative arbejde for netvirksomhederne. Der er ifølge Dansk Energi tale om betaling af ydelser, der ligger ud over den almindelige distributionsydelse, og som kunne have været undgået, såfremt den pågældende kunde havde respekteret leveringsvilkår, varslingsvilkår mv.

Forsyningstilsynet har overvejet, om der i § 11, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 75 af den 25. januar 2019 om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget er den fornødne hjemmel til at fastsætte et standardgebyr for "Målerudskiftning på kundens foranledning" for så vidt angår udskiftning fra en fjernaflæst elmåler, som ikke opfylder kravene i § 4, stk. 3, til en summationsmåler hos en egenproducent. Bestemmelsen er formuleret således:

§ 11. De fjernaflæste elmålere, der allerede var idriftsat den 3. december 2013, men ikke opfylder alle kravene i §§ 4-7, kan forblive i drift i de pågældende elmåleres restlevetid, såfremt de kan benyttes til indsendelse af timemålte forbrugsdata til datahubben, jf. § 8, stk. 1, jf. dog stk. 2.
Stk. 2. En netvirksomhed der har idriftsat en fjernaflæst elmåler, som ikke opfylder kravene i § 4, stk. 3, hos en egenproducent, skal udskifte denne til en summationsmåler, hvis egenproducenten anmoder herom. Egenproducenten skal afholde de dokumenterede meromkostninger for udskiftningen.
Stk. 3. I målersystemer med fjernaflæste elmålere som nævnt i stk. 1, finder § 2, stk. 2, ikke anvendelse ved udskiftning af enkelte defekte fjernaflæste elmålere og tilslutning af nye fjernaflæste elmålere.

Bestemmelsen kunne forstås således, at der ved begrebet "dokumenterede meromkostninger" er tale om betaling efter regning ved faktura. Et standardgebyr kendetegnes ved ikke at angå en konkret dokumenteret omkostning, men baseres på gennemsnitsomkostninger for en konkret ydelse fra en række repræsentative netvirksomheder.

Forsyningstilsynet vurderer dog, at det ikke kan udelukkes, at formuleringen "dokumenterede meromkostninger" i bestemmelsen forhindrer, at netvirksomhederne kan anvende et gebyr dokumenteret ved gennemsnitsomkostninger fremfor efter regning ved faktura. Da denne fortolkning ikke er givet, har Forsyningstilsynet at orientere Energistyrelsen, der har udstedt den pågældende bekendtgørelse, om indførelsen af det pågældende standardgebyr. Dette sker med henblik på, at Energistyrelsen eventuelt præciserer regelgrundlaget, hvis det ikke har været hensigten, at der skulle kunne anvendes gebyrbetaling efter § 11, stk. 2, i bekendtgørelse om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget.

Med disse bemærkninger vurderer Forsyningstilsynet dog på baggrund af Dansk Energis oplysninger, at det er hensigtsmæssigt og rimeligt at indføre de fem nye pågældende standardgebyr. Dette under henvisning til det oplyste om, at der er tale om ofte tilbagevendende og ensartede ydelser.

Sammenfatning

På baggrund af ovenstående vurderer Forsyningstilsynet samlet set, at en korrekt anvendelse af den af Dansk Energi anmeldte standardiserede vejledning (branchevejledning) af den 1. oktober 2018 angående vejledende standardgebyr for netvirksomheders ydelser vil føre til betaling for de pågældende ydelser, der er i overensstemmelse med elforsyningslovens regler om prisfastsættelse for netvirksomheders ydelser, jf. elforsyningslovens § 69, stk. 1. Forsyningstilsynet finder endvidere, at den anmeldte standardiserede vejledning er fastsat ud fra rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1 Den anmeldte standardiserede vejledning tages på den baggrund til efterretning i medfør af elforsyningslovens § 73 b.

Den af Dansk Energi anmeldte standardiserede vejledning af den 1. oktober 2018 tages dog kun til efterretning for en periode frem til den 31. december 2022. Begrundelsen for Forsyningstilsynets tidsbegrænsning er, at Dansk Energis analyse af netvirksomheders omkostninger til de ydelser, som dækkes af standardgebyr, indeholder indrapporterede væsentligt forskellige omkostninger for den samme ydelse, der har dannet grundlag for gennemsnitsberegningen for det pågældende gebyr.

De efterfølgende metodegodkendelser til de enkelte netvirksomheder, som måtte anmelde i overensstemmelse med Dansk Energis branchevejledning, vil herefter blive meddelt på det vilkår, at godkendelsen er tidsbegrænset med udløb den 31. december 2022.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at der skal igangsættes en nærmere undersøgelse i dialog og samarbejde med Dansk Energi og andre relevante interesseorganisationer af de overordnede rammer i forhold til, hvornår omkostninger kan takseres som standardgebyr. Som et led i denne undersøgelse vil Forsyningstilsynet også undersøge,

om der bør ændres i forhold til den nuværende metode for fastsættelse af standardgebyrer på baggrund af et landsgennemsnit.

BILAG

Bilag 1: Dansk Energis anmeldelse af den 1. oktober 2018, herunder bilag 1 (delvist) og bilag 2.

Bilag 2: Anmeldelse af revideret gebyr "Måleudskiftning på kundens foranledning"

Med venlig hilsen

Sidsel Thastum Rosenberg
Fuldmægtig
Tlf. +45 41 71 53 56
stro@forsyningstilsynet.dk

Udkast